

<http://www.diva-portal.org>

This is the published version of a paper published in *Religion och Livsfrågor*.

Citation for the original published paper (version of record):

Berglund, J. (2014)

Redaktören hälsar.

Religion och Livsfrågor, (3): 4-5

Access to the published version may require subscription.

N.B. When citing this work, cite the original published paper.

Permanent link to this version:

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:sh:diva-25816>

Temaredaktören hälsar

Det svenska religionskunskapsämnet är på många sätt unikt. Det är obligatoriskt, icke-konfessionellt och alla elever, oavsett religiös eller icke-religiös tillhörighet undervisas tillsammans.

Ur ett internationellt perspektiv är detta något mycket ovanligt. Religionsundervisning i olika länder är intimt förknippat med respektive lands politiska och religiösa historia.

I Europa finns en mängd olika modeller som avspeglar detta. I Storbritannien, som också har ett icke-konfessionellt ämne som samlar elever med olika religiös bakgrund i samma klassrum är ämnet inte obligatoriskt och det finns ingen nationell läroplan. Anglikanska kyrkan tillsammans med andra religiösa organisationer som finns i respektive område är med när varje lokal läroplan skrivs. Det gör att RE (religious education) i Birmingham skiljer sig från RE i York. I vårt grannland Finland finns tretton olika religionsämnen, elever och föräldrar väljer mellan luthersk kristendom, katolsk kristendom, islam, sekulär etik osv. Frankrike har inget religionsämne över huvud taget inom ramen för den statliga skolan. I den franska grundskolan är eleverna lediga på onsdagar för föräldrar ska kunna skicka sina barn till religions-

undervisning inom ramen för en församling. Trots de stora olikheter som finns vad gäller på vilket sätt elever undervisas om eller i religion i Europa kan vi se att allt fler länder inkluderar aspekter om andra religioner än den dominerande i undervisningen. I de av OSCE (Organization for Security and Co-operation in Europe) publicerade *Toledo Guiding Principles on Teaching about Religions and Beliefs in Public Schools* (2007) ges rekommendationer för hur religion kan undervisas inom ramen för skolan som ska passa olika former av europeisk religionsundervisning. De rekommenderar bland annat att elever, oavsett vilket land de går i skolan i, bör lära sig om religion som företeelse och olika religioner men även s.k. icke-religiösa livsåskådningar. Dessa skillnader mellan olika former av religionsundervisning är viktiga att komma ihåg.

Dels för att vi den svenska skolan möter elever och föräldrar som har gått i skolan i andra länder och därmed med högsta sannolikhet har en annan erfarenhet av vad religionsundervisning är än den de möter i svenska skolan, men också för att det kan vara intressant att reflektera över vilka fördelar och nackdelar det finns med de olika systemen.

I Sverige har ämnet religionskunskap funnits sedan 1969 (innan dess kristendomskunskap), flera läroplaner och kursplaner har passerat sedan dess. Var och en av dessa läroplaner återspeglar samhällsförändringar, men inkluderar också erfarenheter från undervisning och forskning. Läroplanerna från 2011 har ett ökat fokus på den enorma variation som finns inom olika religioner och livsåskådningar samt att levd religion, det vill säga hur "vanliga människor" lever och upplever sin religiösa tradition har lyfts fram tydligare. Detta är i mitt tycke en utmärkt förändring eftersom det ger ökad möjlighet att komma ifrån de stereotypa bilder av religion som vi ofta möts av i såväl massmedia som tyvärr även i vissa läromedel. Att lyfta fram variation inom religioner och livsåskådningar samt levd religion ger också möjlighet att komma ifrån det jag för mina studenter brukar beskriva som "robottendensen", det vill säga att människor inom olika religioner ofta tenderar att beskrivas som robotar som gör samma sak för att de tillhör en viss religion och inte som individer med

tankar, känslor och en mängd olika tillhörigheter utöver den religiösa.

Nya läroplaner innebär nya läroböcker och i det här numret av Religion & Livsfrågor har jag samt två av mina kollegor Göran Ståhle och Lena Roos, tittat närmare på hur några religionskunskapsböcker presenterar olika företeelser inom ramen för det fenomen som vi kallar för religion. I Sverige finns en lång tradition av misstänksamhet mot katolsk kristendom (lyssna gärna på Människor och tros sommarse-rie: Den katolska faran i P1). Detta är också något som har avspeglats i vissa religionskunskapsböcker ända fram till dags dato. Lena Roos tar sig an uppgiften att undersöka hur några religionskunskapsböcker presenterar katolicism idag. Göran Ståhle griper istället tag i det som i läroböcker brukar kallas New Age men som också kan benämnas oorganiserad andlighet eller populärreligiositet. I min egen artikel visar jag att själva strukturen på svenska religionskunskapsböcker pekar på en viss typ av förståelse av begreppet religion samt att denna typ av förståelse på intet sätt är universell. Jag hoppas att dessa artiklar ska ge uppslag till nya intressanta diskussioner med såväl elever som kollegor. Hör gärna av er till oss författare om det är något ni undrar över!

MED VÄNLIG HÄLSNING
JENNY BERGLUND, SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA

Annons

Annons

RE
RMS
US.

Remus förlag har det läromedel som varje religionslärare behöver för att stimulera elevernas religionsorientering, kulturarvskontakt och läsförståelse. Därtill en utförlig Handbok för läraren och webbstöd på hemsidan.

Beställ idag så är skolårets kurs säkrad!
Ett extra ex sänds direkt till Dig vid beställningen.

www.remusforlag.se

Beställs via Läromedia Kundtjänst
tel. 019-206900
info@laromedia.se
Box 6073